

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto VI.

V Ljubljani, dne 24. aprila 1930.

17. številka.

Patrijarh Varnava

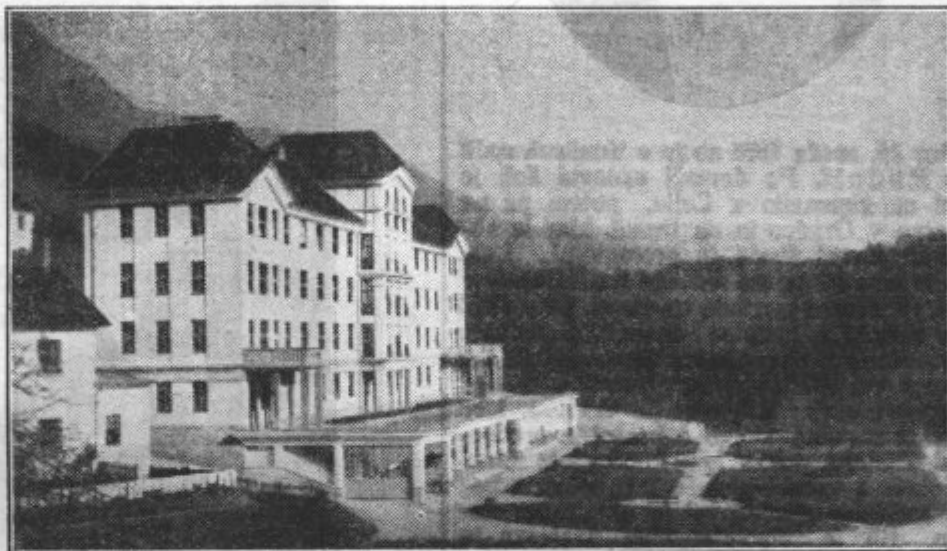
novi poglavar pravoslavne cerkve v Jugoslaviji, ki je bil na cvetno nedeljo v Beogradu svečano ustoličen.

Posvečenje novega patrijarha

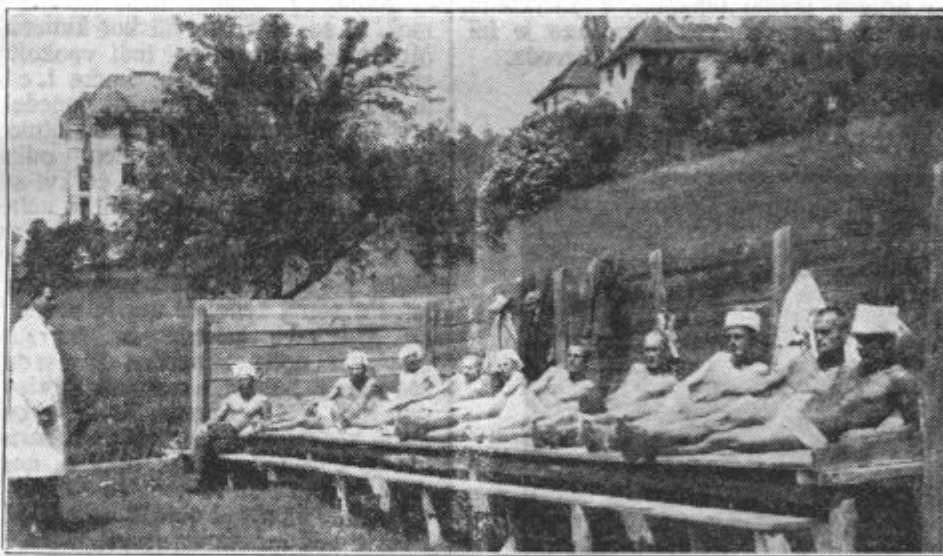

Novoimenovani patrijarh Varna (X) zapušča cerkev v Beogradu po svojem posvečenju za poglavarja srbsko-pravoslavne cerkve.

Ob 10-letnici zdravilišča na Golniku

Glavni sanatorij

Del solnčnega kopališča

Sredi svetovne vojne je sklenil »Fond za preskrbo vračajočih se vojakov za Kranjsko« nuditi brezplačno zdravljenje na pljučih obolelim vojakom, ki so se vračali iz vojne. Posebna komisija je pregledala vse kraje na Gorenjskem, da bi našla najbolj pripraven kraj za zdravilišče, in je ugotovila, da prihaja Golnik najbolj v poštev. Podnebje je prav milo, zrak zaradi širnih smrekovih in jelovih gozdov, ki obdajajo vso bližnjo in daljno okolico Golnika, zelo čist in zdrav. Megle ni, niti vetrov, ker jih s severne, severovzhodne in severozahodne strani preštrva visoki Storžič in njegovo predgorje, tako da se sonce z južne strani uveljavlja z vso blagodejno močjo tudi pozimi. Zima je zaradi tega v primeri z drugimi gorenjskimi kraji zelo mila in solnčna. Tako izredne klime skozi celo leto nima nobeno slično zdravilišče v državi. Po klimi ga smemo primerjati z uspehom z najbolj slovečimi zdravilišči v Srednji Evropi.

Prvi vojni invalidi so prišli na Golnik koncem leta 1919. Zdravilišče obstoji prav za prav šele od 1. januarja 1922, ko je bil imenovan za primarja dr. Oton Haus, ki pa je ostal na Golniku samo do 30. septembra 1923. Od 1. oktobra 1923 dalje je primarj dr. Robert Neubaer.

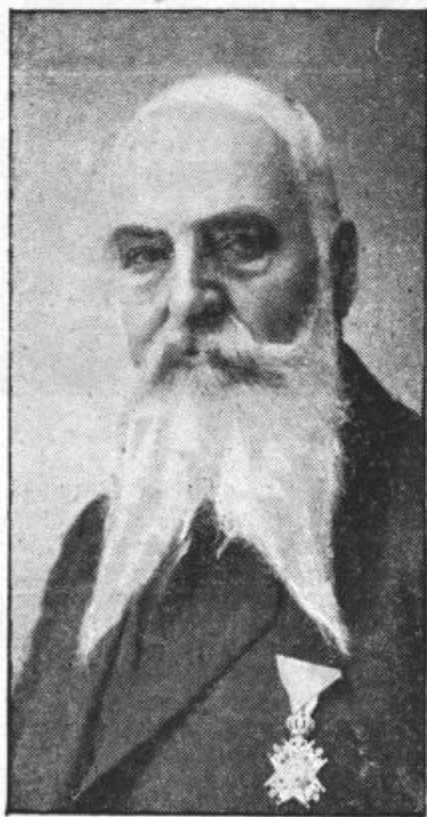
Privatni bolniki so se začeli sprejemati v zdravljenje meseca maja 1925. Od tedaj dalje ni prejela zdraviliška uprava niti najmanjše subvencije ne od države, ne od bivše samouprave, čeprav glavni sanatorij še ni bil dogotovljen. Bolniško postrežbo in gospodinske opravke vrše v zdravilišču šolske sestre III. reda sv. Frančiška v Slov. Bistrici. Poleg primarija in upravitelja so v zavodu nameščeni štirje pomožni zdravniki, trije uradniki, en duhovnik, 24 šolskih sester in 38 drugih uslužbencev, od katerih je šest zaposlenih pri ekonomiji. Na Golniku se namerava zgraditi tudi otroški paviljon.

Dr. Ivan Rudolf — 75-letnik

Dne 10. aprila 1855 se je v Konjicah rodil Ivan Rudolf. Po domači osnovni šoli je prišel na gimnazijo v Celju, potem pa na univerzo v Gradec in na Dunaj, kjer je absolvirал pravni študij in promoviral. Leta 1890 je otvoril lastno odvetniško pisarno v Konjicah, katero izvršuje še danes. Leta 1892 se je poročil z Josipino iz odlične rodbine Sernčeve. Pet sinov imata in hčerko, ki zavzemajo vsi odlična mesta. Menda ni bilo v Konjicah narodne ustanove in društva, kjer bi bil on manjkal. Dolgo dobo let je predsedoval Čitalnici, dokler jo ni lansko leto udružil Sokolu z vsem premoženjem, zlasti z bogato knjižnico. Načeljeval je okrajnemu zastopu. Bil je dolgoletni član krajnega in okrajnega šolskega sveta. Skoraj od pamti veka se udeležuje kot občinski svetovalec. Poleg navedenih je opravljal in opravlja še mnogo drugih javnih funkcij. V zaslužen priznanje za njegove velike zasluge je bil odlikovan z redom Sv. Save IV. razreda.

Avzug Žabkar †

Minuli petek ob 17. je v Ljubljani umrl industrijalec Avgust Žabkar. Umrl je v starosti 75 let, od teh jih je pa bilo za pokojnika nad 60 trdega, vztrajnega, a tudi uspešnega dela. Rojen je bil 22. junija 1855 v Kostanjevici. Pokojni Žabkar je že zgodaj kazal zanimanje za stroje. Kot pomočnik je prišel v Ljubljano, kjer pa ni ostal dolgo. Leta 1873

je bila svetovna razstava na Dunaju. Ob tej priliki je Žabkar povezal culico in odšel peš na razstavo, kjer si je z delom in pridnostjo pridobil mnogo strokovnega znanja ter se z njim vrnil v domovino in se osamosvojil. V 10. letih je ustanovil že lastno tovarno na Dunajski cesti, ki se je s časom razvila v eno največjih industrijskih podjetij v Sloveniji. Pokojnik je bil prvi širokopotezni slovenski industrijalec, ki je čutil narodno in njegove zasluge v razvoju našega narodnega gospodarstva so neprecenljive. Bil je tudi cenzor Narodne banke, prisodnik obrtnega sodišča, podpredsednik Strojnih tovarn in li-varn, katerim je dal on veliko industrijsko osnovo itd. Za zasluge v naši industriji je bil odlikovan.

Trojni jubilej Janka Lebana

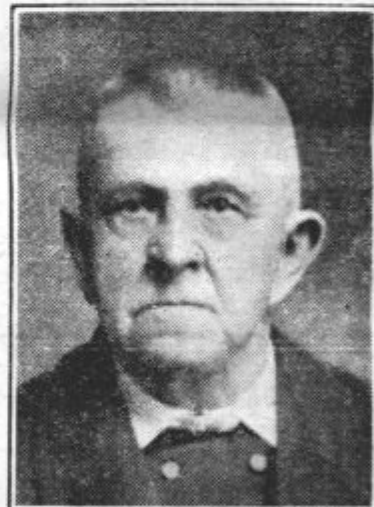
Kanalska dolina ima precejšnjo vrsto mož, ki so se proslavili kot kulturni delavci. Med nje moramo šteti tudi vpokojenega šolskega upravitelja gosp. Janka Lebana, ki je praznoval na velikonočni ponedeljek trojni jubilej: 75-letnico rojstva, 60-letnico literarnega delovanja in 63-letnico, odkar je kot dijaček zasedel v Gorici v cerkvi sv. Antona st. organistovsko stolico. Bil je učitelj in šolski upravitelj v raznih krajih na Primorskem in bivšem Kranjskem in je bil leta 1911 vpokojen po 34 letih službovanja, star šele 56 let. Po smrti žene, ki mu je umrla leta 1921 po 38-letnem zakonu in ga pustila brez otrok, je potrj, zapuščen in osamljen dobil zavetje v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji, kjer živi še danes. Sredi februarja 1916 ga je zadela kap na možganih, zaradi katere mu je ohromela desna roka in noga, da še danes težko piše in hodi. In vendar rodoljubni mož še danes ni odložil peresa. V rokopisu ima še več neizdanih stvari.

Franc Oset — šestdesetletnik

Njegovega vedrega obraza ne pozna le Savinjska dolina, ne le Slovenija, daleč preko naših ozkih mej je zanesel sloves solidnega slovenskega trgovca. Trideset trdih let je preteklo, odkar je prevzel malo trgovino na Vranskem. V teh treh desetletjih je razširil svoj obrat v veletrgovino, ki je zalagala celo četrtsotletje polovico doline z blagom in skrbela za dobro vnovčenje kmetijskih pridelkov: hmelja, sadja, jajc itd. Pred šestimi leti je prenesel sedež svoje trgovine v St. Peter v Savinjski dolini, kjer je zgradil z jekleno voljo moderno hmeljarno. Ravno v zadnjih slabih letih je rešil s svojimi inozemskimi zvezami doberšen del savinjskih hmeljarjev propasti s tem, da jim je odprl angleški trg. Njegova lesna trgovina spravi v denar težke vagone kostanjevega lesa. Osetova hiša je bila vedno zavedno narodna in napredna, on sam pa vnet podpornik za povzdigo narodnega gospodarstva.

Jože Benedik — devetdesetletnik

90. leto svojega življenja je prekoračil Jože Benedik, nad 40-letni gostilničar, nad 60-letni ministrant, orglar in cerkovnik pri Sv. Joštu nad Kranjem, prijetnem in priljubljenem izletniškem in romarskem vršacu.

Motokolesarski klub »Ilirija«

ob izletu v Stično in Muljavo v nedeljo 13. t. m. Skupina motociklistov, kolesarjev in vletnikov pred Jurčičevim domom na Muljavi.

10-letnica ljubljanskega velesejma

Predsednik velesejma Fran Bonač

Prvi ravnatelj velesejma Karel Detela

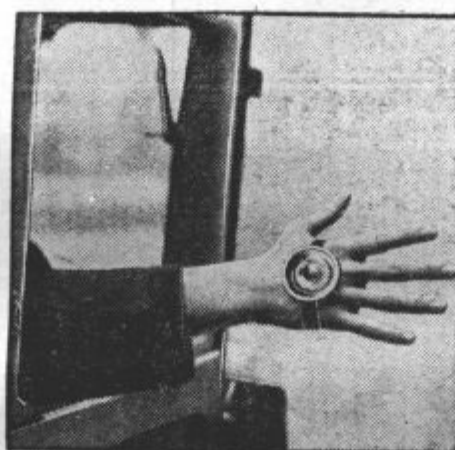

Sedanji ravnatelj dr. Milan Dular

Ljubljanski velesejem obhaja letos 10-letnico svojega obstoja. Prvi velesejem se je vršil leta 1921. Njegov prvi ravnatelj je bil g. Karel Detela. Pripravljalni odbor je bil izvoljen dne 23. decembra 1920, velesejem kot tak je bil pa ustanovljen 14. januarja 1921 pod predsedstvom g. Fr. Bonača, ki vodi predsedniške posle izredno požrtvovalno, uspešno in spretno že 10 let. Sedanji ravnatelj je g. dr. Milan Dular, ki vodi velesejem od leta 1922.

Deseti jubilejni vzorčni velesejem bo letos od 29. maja do 9. junija in bo združen z razstavami tekstilne industrije, pohištva in stanovanjske opreme, avtomobilov, malega obrta, perutnine in kuncev in higijsko razstavo. Nekaj posebnega bo med prireditvami našega velesejma letošnja šumarska in lovška razstava kot V. jesenska prireditev »Ljubljana v jeseni« od 31. avgusta do 15. septembra. Obsegala bo gospodarstvo, gozdno industrijo, zajezitev hudournikov, agrarne operacije, literaturo in lovstvo. Jesenski prireditvi bo priključena industrijsko-trgovska razstava in konkurenca harmonikarjev. Sadni sejem bo letos v oktobru.

Novost za šoferje

Rdeča svetiljka, privezana okoli roke, kot znak za vozove, ki vozijo zadaj. Mala žarnica se avtomatično vžge sama, kadar je v legi, kakor jo kaže naša slika. Ako voznik drži volan, ugasne sama. To novost so nedavno uvedli na Angleškem in se je zavoljo pripravnosti že močno razširila.

Mladi kralj kot vrtnar

Rumunski kralj Mihael, najmlajši kralj Evrope, pri obdelovanju svojega vrta.

TOČEN RAČUN.

Učitelj: »Peter, če bi tvoj oče prihranil po 5 Df na teden, kaj bi imel čez pol leta?«
Peter: »Velikega mačka!

Štrajk ljudskošolskih učencev

Komunistični agitatorji so priredili v dveh ljudskih šolah v Berlinu-Neukölln štrajk šolskih učencev, da spravijo zmedo tudi v šolski red. Štrajk je seveda ponesrečil. Ker so skušali tudi s silo ubraniti učencem prihod v šolo, je policija imela seveda zastražena

šolska poslopja. Slika nam kaže mater, ki spremlja svoj otroka v šolo. Berlinska policijska patrulja jih spremlja, da jih zaščiti pred kakim napadom. Sedaj nam manjka le še štrajk dojenčkov.

Pokopališče dosluženih avtomobilov

Pred vsakim večjim ameriškim mestom je videti ogromen kup vozil, ki so po popolni izrabi prišla v staro šaro. Naša slika nam kaže eno izmed takih pokopališč v okolici S. Franciska.

Sejem za gnjati

Pred Veliko nočjo je v Parizu na bulvarju Richard Lenoir vsako leto sejem za gnjati. Vzdolž vse ulice so postavljene stojnice, polne raznih mesenih dobrot, ki privlačijo množice kupcev.

Slika levo v sredi:

Nemška policija pri telovadbi

Nemčija, čije število vojaštva je bilo vsled mirovne pogodbe izdatno skrčeno, posveča posebno skrb in pažnjo na izobrazbo in šolanje svojega policijskega moštva. Organizirano je popolnoma vojaški. Pa tudi za naporno policijsko službo jih skušajo vsestransko čimbolj vzgojiti v telesnih vežbah, v sportu in telovadbi. Na ta način postane moštvo bolj odporno za svojo težko službo in bolj gibčno in sposobno za napad in obrambo. Slika kaže učence policijske šole v Brandenburg, ki se vežbajo za pomladanske tekme. Telovadelec izvaja mojsterski skok v višino preko zdato povišanega konja.

Lakota na Kitajskem

Na Kitajskem vlada že več mesecev grozna lakota, ki je zahtevala že na stotisoče žrtev. Mednarodna komisija je organizirala potrebno pomoč in poslala v razne kitajske pokrajine precejšnje število kladve živine. Slika kaže onemoglo deco, ki je zaspala ob prašiču, ki naj bi rešil uboge sestrance. O grozotah lakote na Kitajskem bo poročala prihodnja številka tedenske revije »Življenje in svet«.

Na veliki teden v Bukarešti

Prodajalec velikonočnih jagnjet hodi po ulicah in glasno hvali in ponuja svoje blago. Jagnje je v Rumuniji običajna pečenka za velikonočne praznike.